

मा.राज्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर यांच्या समोरील
माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(३) अंतर्गत अपील -
अपील क्रमांक १७८४/२००७

१) श्री नवल रजनीकांत त्रिवेदी

हॉटेल रजनीकांतच्या मागे, सेंट्रल एव्हेन्यू,
बजेरिया, नागपूर.

अपीलकर्ता

वि रु ध्द

२) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा पोलीस उपआयुक्त
(मुख्यालय) पोलीस आयुक्त कार्यालय,
नागपूर शहर, नागपूर.

३) जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक पोलीस आयुक्त,
पोलीस आयुक्त कार्यालय नागपूर शहर, नागपूर.

उत्तरवादी

(आदेश पारित दिनांक १८.७.२००८)

नि र्ण य

अपीलकर्ता यांनी दिनांक १.६.२००७ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा
अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम, १९ (३) अन्वये प्रथम अपील दाखल केली आहे. सदरच्या
प्रथम अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता हजर आहे. उत्तरवादी क्रमांक १ व
२ तर्फे श्री वामन खरात, सहाय्यक पोलीस आयुक्त हजर आहे.

अपीलकर्ता यांनी दिनांक ८.३.२००७ रोजी माहिती अधिकारी, पोलीस आयुक्त
कार्यालय, नागपूर यांचेकडे **खालीलप्रमाणे माहिती मागितलेली** दिसून येते.

" That the licence branch of your office is issuing the licenses to the
residential hotels/lodges/hotels, etc, under the Rules of Entertainment.
That for obtaining such licence the licensee had to comply the rule no. २
(I to v) etc, for obtaining such licences. After verifying the rule no. २ the
licences are supposed to be issued.

ii) The period to which the information relates.

१९७० to till date. (Detail of all existing licences)

iii) Description of the information required.

The applicant wants the following information.

१. List of licences issued with, name of building/lodge/hotels/guest house/etc, name of owner, licence number, date of issue of licence, last renewal valid till, renewal position as on date, totala numbers of rooms.
२. With reference to above list, how much licences had submitted the sanction map of building. State licence number wise.
३. Whether the number of rooms in sanction map tallies with numbers of rooms licenced.
४. With reference to above list, how much licencee have submitted the fire protections clearance certificate. State licence number wise.
५. With reference to above list how much building have parking space as per norms. State licence number wise, number of rooms and parking space available with them.
६. With reference to above list how much licencee have submitted the coopancy certificate. State licence number wise.
७. The inspection of all files as per above list (१ to ६) after supply of information. "

सदरच्या अर्जाचे अनुषंगाने अपीलकर्ता यांना दिनांक ५.४.२००७ रोजी आपण मागणी केलेली माहिती माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम ८ (घ) मधील तरतूदीनुसार देता येत नाही, असे माहिती अधिकारी यांनी अपीलकर्ता यांना कळविलेले दिसून येते. सदरच्या निर्णयाने अपीलकर्ता यांचे समधान न झाल्यामुळे त्यांनी दिनांक १२.४.२००७ रोजी प्रथम अपील उपआयुक्त यांचेकडे दाखल केलेले दिसून येते. सदरच्या प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये दिनांक १४.५.२००७ रोजी परवाना शाखा यांचेकडून स्पष्टीकरण मागविण्यात आले. आपण या कार्यालयास केलेला दिनांक १२.४.२००७ रोजीचा अर्ज माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे

कलम १९ (६) अन्वये अपील अर्ज दाखल केल्याचे तारखेपासून एकुण ४५ दिवसांचे आंत निकाली काढण्यात येईल, असे कळविण्यात आल्याचे दिसून येते. त्याप्रमाणे दिनांक २३.५.२००७ रोजी प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी अपीलकर्ता यांना माहिती त्रयस्थ पक्षाशी संबंधीत असल्याने माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम (२) अन्वये संबंधीतांची माहिती देण्यासाठी काही आक्षेप आहे काय याबाबत काही परवानाधारकाचे अभिवेदन मागविण्यात आले. त्यांनी आवेदकास त्यांची माहिती देण्यात येऊ नये असे आवेदन सादर केले आहे. माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम ८ (ड) मधील तरतूदी प्रमाणे त्रयस्थ पक्षाच्या स्पर्धात्मक स्थानाला हाणी पोहचण्याच्या संपुर्ण शक्यता असल्याने मागण्यात आलेली माहिती देता येत नाही, असे कळविलेले दिसून येते. तसेच माहितीच्या अधिकारान्वये माहिती ही सार्वजनिक व्यापक हिताशी संबंधीत असली पाहिजे किंवा अर्जदाराच्या वैयक्तिक हिताशी संबंधीत असली पाहिजे. आपण मागितलेली माहिती ही कोणत्याही सार्वजनिक हिताशी संबंधीत दिसून येत नाही. माहिती अधिकारी यांनी माहिती नाकारली ही कृती योग्य आहे व त्यामुळे अपीलकर्ता यांचे अपील फेटाळण्यात येत आहे असा निर्णय दिलेला दिसून येतो. सदरच्या निर्णयाने व्यथित होऊन अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल केले आहे. अपीलकर्ता यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे दाखल केलेल्या द्वितीय अपील मेमोमध्ये अपीलाची कारणे खालीलप्रमाणे दिलेली आहे.

GROUND OF APPEAL

A. That the information asked does not comes under the purview of section ८ (d) as the same is not any confidential in nature or any secret. Hence the refusal by the information officer is illegal.

B. That it is pertinent to mention here that the Act u/s ४ (b) (iii) (iv), (v), (vi), (vii), provides the appellant to have the right to access and information as asked vide application dated ०८.०३.२००७ (annexure I).

C. That the information asked is to know, the procedure followed in the as laid down under Rule of Entertainment, while

issuing/granting/renewing the licence of coming under Entertainment and its process, including supervision, final decision, and accountability.

D. That, whether the norms as laid down in the rules of entertainment for granting licences are been followed, by the licence branch, staff and its officers.

That whether the policy made by the government for issuing the licence of entertainment for the city of Nagpur are implemented.

That as per the information and evidences available with the appellant the answer to above question is No.

E. That the applicant is sufferer of the said illegal issuance of the licences of Entertainment to hotel Rejdhani, adjacent to appellants residence, and various court cases, and representation to authorities are given and required to be followed up by the appellant. All this is due to the illegal act of Licensing authority.

F. That the applicant had collected the data since last two years and had found that most of the licence had been granted to the buildings for Entertainment., by Licensing authority, in violation of rule 2 (v) in the entire city of Nagpur.

i. That the illegal building / constructions licenced are not been sanctioned by the competent authority till date.

ii. That the illegal building / construction licenced are not having the occupancy certificate till date.

iii. That the illegal building / construction licenced are not having proper ventilation till date.

// ५ //

iv. That the illegal building/construction licenced are not been cleared by the Fire Department by way of Compliance Certificate till date.

v. That the illegal building/construction licenced are not having parking space as required, and in maximum cases there is no parking space to park one bicycle, till date.

vi. That in some cases the competent authority had communicated to the police commissioner not to issued licence to illegal building/construction, that also licence had been issued.

vii. In one of the case the plot had been allotted for Industrial Purpose and the illegally being utilized for Bar & Restaurant and the same is licence by police commissioner office.

viii. That the applicant had collected detail from the office of the Fire Brigade. No Compliance Certificate are been issued by their department to more than ९० % building, which are been licence by police commissioner office. Thus they are playing with the life of the public at large.

ix. That the record at the licence branch are missing, to the knowledge of the applicant the record are been purposefully missed to suppressed the fact of issuing licence illegally. The applicant is having the evidence of the same.

G. That as regard to referring the above anomalies I to ix and other datas available with the applicant the it is crystal clear that the licences issued by the office of police commissioner office for entertainment are being issued in violation of Rule ३ (I to v), of Entertainment, which are duly sanctioned by the government. That such violation in issuing licence

// & //

is resulting life safety of public at large, parking problem, increase in illegal construction, illegal occupying the building etc.

H. That the applicant had not asked any third party information, that on going through the application dated ०८.०३.२००७ it clearly reveals that the applicant want the details to verify the procedure followed by the licence branch and laches in issuing the licence of Entertainment.

I. That the applicant is having the full knowledge that the licences are been issued in violation of the provisions of the procedure laid down. The licence branch is not having the relevant document which were required to be verified prior to issuing licence, and this illegal activities are been going on since long and is continuing till date. The same is required to be enquired and the guilty persons are to be punished as per law, who are playing with the life of public at large and creating various problems for public at large.

J. The information asked vide application dated ०८.०३.२००७ is denied illegally, under irrelevant sections, to hide the illegal act done in issuing licences of Entertainment and the appellat authority also errored while deciding the appeal.

K. That the appellate authority was required to supply the reply of the submission made by the licensing authority. That after supplying the same the opportunity of hearing should have been granted, but directly sending the order by post is not fair and transparent way of deciding the appeal. Hence necessary directions in this regard are to be circulated to all the appellate authorities to be followed while deciding the appeals.

L. That the information asked cannot be kept confidential by the third party or even by the information officer, or any body whatsoever, as the same is requirement of the rules of Entertainment licenses.

M. That the application dated ०८.०३.२००७ of the appellant had been denied malafidly and with ultimate ulterior motive to suppress the facts of illegally issued licences of entertainment.

N. That the cost as per provision of the act shall be imposed for the delay, till the supply of the complete information and inspection.

O. That it is pertinent to mention here at this point of juncture that if the finformation is denied in such a manner than the purpose of this act, will end, as all the information asked are of third party, and nothing is secret to be known whether the rules are been followed by the competent authorities while discharging their officer duties.

P. That the information asked would disclose the transparency and accountability of the officers, staff, issuing the licence of entertainment and also all the illegal act of issuing licences.

In the fcts and circumstances the appellant prays as under,
PRAYER; It is humbly prayed,

i. to issue direction for supplying the information and inspection as per application dated ०८.०३.२००७ of the appellant.

ii. to impose penalty for denying the information malafidly and not supplying the information as per law.

iii. to pass necessary orders for disciplinary action against the responsible person.

iv. to pass necessary order as deems proper and just in the present matter.

तसेच प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी सुध्दा खालीलप्रमाणे खुलासा दाखल केला आहे.
" उपरोक्त संदर्भाकित विषयान्वये सादर आहे की, अपीलकर्ता श्री नवल रजनीकांत त्रिवेदी यांनी दिनांक ०४.३.२००७ रोजी माहिती मिळण्यासाठी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अन्वये माहिती अधिकारी, सहाय्यक पोलीस आयुक्त (प्रशासन), नागपूर यांचेकडे अर्ज सादर केला होता. (सहपत्र पान क्रं. १ व २)

सादर अर्जात नागपूर शहरातील सन १९७० पासून हॉटेल्स, लॉज, मनोरंजनगृहे, गेस्ट हाऊस यांबेबाबत त्यांचे मालकाचे नांवे, परवाना दिल्याची तारीख नुतनीकरणाची मुदत त्याचेकडे एकुण किती रुम्स आहेत याबाबत मुद्या क्रं. १ ते ६ नुसार माहितीची मागणी केली होती.

अर्जदार यांनी मागणी केलेली माहिती परवाना शाखेशी संबंधित असल्याने माहिती सादर करण्यासाठी प्रमुख लिपिक परवाना खाखा यांना क्रं. पोआना/मा.अ./४४/०७ दि. ०९.०३.२००७ रोजी पत्र देण्यात आले (सहपत्र पान क्रं.३)

नागपूर शहरातील एकुण १५१ परवानाधारक आहेत. अर्जदार यांनी मागणी केलेली माहिती त्रयस्थ पक्षाशी संबंधित असल्याने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ चे नियम ११ (२) अन्वये उदाहरण दाखल १० परवाना धारकांना नोटीस देवून त्याचे अभिवेदन घेण्यात आले आहे. १० परवानाधारकापैकी ८ परवाना धारकांनी अभिवेदन १० दिवसाचे आंत सादर केले आहे. परवाना धारकांनी त्याची माहिती पुरविण्यात येवू नये असा आक्षेप नोंदविला आहे (सहपत्र पान क्रं. ४ ते २३)

परवाना शाखेतर्फे वरिष्ठांची मान्यता घेवून त्यांचे पत्र क्रं.पोआना/पलि-४/मामअ/४४/५९/०७, दि. ०५.०४.२००७ अन्वये हया अधिनियमाचे कलम ८ (घ) मधील तरतुदीप्रमाणे त्रयस्थ पक्ष्याच्या स्पर्धात्मक स्थानाला हानी पोहचण्याची पूर्ण शक्यता असल्यामुळे मागणी करण्यात आलेली माहिती पुरविता येत नाही असे कळविले आहे. (सहपत्र पान क्रं. २४)

// ९ //

माहिती अधिकारी यांनी त्यांचे पत्र क्रं.पोआना/माअ/४४/०७ दि. ५.४.२००७ रोजी माहितीचे पत्राद्वारे कलम ८ (घ) मधील तरतुदीनुसार देता येणार नाही असे कळविले आहे. (सहपत्र पान क्रं. २५)

अर्जदार श्री नवल त्रिवेदी यांनी दि. ९.४.२००७ रोजी प्रथम अपीलीय अधिकारी, पोलीसउप आयुक्त (मुख्यालय) यांचेकडे हया अधिनियमाचे कलम १९(१) प्रमाणे अपील अर्ज सादर केला आहे. (सहपत्र पान क्रं. २६ ते २८)

दि. ९.४.२००७ रोजी सादर केलेल्या अर्जात माहिती अधिकारी यांनी मुदतीत माहिती पुरविली नाही असे नमूद केलेले आहे.

अर्जदार यांनी मागणी केलेल्या दि. ०८.०८.२००७ च्या अर्जात माहिती व्यक्तीशः पाहिजे असल्याचे नमूद केलेले आहे.

अर्जदाराने दि. ०८.०३.२००७ रोजी अर्ज सादर केलेला आहेच माहिती अधिकारी यांनी माहितीचे पत्र दि. ५.४.२००७ रोजी पाठविलेले आहे.

प्रथम अपीलीय अधिकारी, पोलीस उप आयुक्त (मुख्यालय), नागपूर यांनी प्रथम अपीलावर पत्र क्रं.पोआना/माअ/अपील/त्रिवेदी/०३/०७ दि. १२.०४.२००७ प्रमाणे निर्णय घेवून अर्जदारास कळविण्यात आले. प्रथम अपीलीय अधिकारी, पोलीस उप आयुक्त (मुख्यालय) यांनी खालील प्रमाणे निर्णय दिला आहे.

अपीलार्थी श्री नवल रजनिकांत त्रिवेदी यांनी त्यांना शासकिय माहिती अधिकारी, सहाय्यक पोलीस आयुक्त (प्रशासन) यांचेकडून विहित मुदतीत माहिती प्राप्त झाली नाही म्हणून माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९(१) प्रमाणे दि. ९.४.२००७ रोजी अपील अर्ज केला आहे. अपीलार्थीने अपील अर्जात १) कलम ३ नुसार मागणी केलेली माहिती मुदतीत न दिल्याने माहिती मिळणेबाबत २) शिस्तभंगाची कार्यवाही व दंडात्मक कारवाई करणेबाबत विनंती केलेली आहे. वरील सर्व मुद्दे विचारात घेवून श्री नवल त्रिवेदी यांचे संबंधित नस्तीचे अवलोकन करता खालील बाबी निदर्शनास आल्या आहेत.

१) माहिती मागणारा अर्ज दि. ८.३.२००७ रोजी प्राप्त झाला.

२) अपीलार्थीने मागणी केलेली माहिती त्रयस्थ पक्षाची असल्याने परवाना शाखेकडून त्रयस्थ पक्षाकडून अभिवेदन मागविण्यात आले आहे.

३) त्रयस्थ पक्षाकडून माहिती देण्यात येवू नये याबाबत आक्षेप घेवून परवाना शाखेकडे अभिवेदन सादर केले आहे.

४) माहिती अधिकारी, सहाय्यक पोलीस आयुक्त, (प्रशासन) यांनी त्यांचे पत्र क्रं.पोआना/मा.अ./४४/०७, दि.०५.०४.२००७ आहे.

५) माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम ७ व कलम ११ या दोन्ही कलमांचा एकत्रितपणे विचार करता हे स्पष्ट होत आहे की, मागणी केलेली माहिती त्रयस्थ पक्षाची संबंधित असल्याने अर्ज मिळाल्यानंतर ४० दिवसांचे आंत माहिती उपलब्ध करून देणे बंधनकारक आहे.

६) अपीलार्थीने अर्जावर शासकिय माहिती अधिकारी यांनी दि. ५.४.२००७ रोजी म्हणजेच २८ व्या दिवशी माहिती नाकरण्यात आल्याबाबत कळविले आहे. माहिती अधिकारी यांनी मुदतीच्या आंत माहितीचे पत्र पाठविले असल्याने अपील अर्ज निकाली काढण्यात आला आहे. (सहपत्र पान क्रं. २९ ते ३०)

श्री नवल त्रिवेदी यांनी पुन्हा १९ (१) नुसार माहिती अधिकारी यांचे दि. ५.४.२००७ चे आदेशाविरुद्ध दि. १२.४.२००७ रोजी पुन्हा प्रथम अपील अर्ज सादर केला आहे. (सहपत्र पान क्रं. ३१ ते ३४)

अपीलकर्ता यांनी सादर केलेल्या अर्जावर परवाना शाखेचे प्रमुख लिपिक यांचेकडे पत्र क्रं.पोउपआ/मुख्या/माहितीचा अधिकार/अपील/०७ दि. १३.४.२००७ नुसार पाठविण्यात आला व त्यावर मुद्येनिहाय स्पष्टीकरण मागविण्यात आले. (सहपत्र पान क्रं.३५)

अपीलकर्ता श्री नवल रजनिकांत त्रिवेदी यांनी दि. १४.५.२००७ रोजी कार्यालयात हजर येवून त्यांनी दि. १२.४.२००७ रोजी सादर केलेल्या अपील अर्जावर ३० दिवसांचा कालावधी होवूनही निर्णय दिला नाही. याबाबत पत्र सादर केले.

अपीलकर्ता श्री नवल त्रिवेदी यांना माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९ (६) नुसार ४५ दिवसांचे कालावधीपर्यंत अपील निकाली काढण्यात येईल असे समक्ष सांगून पत्र

क्रं.पोआना/मा.अधि/अपील/४/०७ दि. १४.५.२००७ नुसार ४५ दिवसांचे आंत अपील निकाली काढण्यात येईल असे लेखी पत्राद्वारे कळविण्यात आले. (सहपत्र पान क्रं. ३६).

अपीलकर्ता यांनी दि. १७.४.२००७ रोजी मा. पोलीस आयुक्त, नागपूर यांचे नावे पत्र सादर करून त्रयस्थ पक्षांना कलम ११ (२) नुसार दिलेल्या नोटीसमध्ये त्यांचे नांव असल्याने त्रयस्थ पक्षाकडून धोका होण्याची शक्यता असल्याबाबत अर्ज सादर केला (सहपत्र पान क्रं.३७ व ३८)

वरील तक्रारीचे अनुषंगाने या कार्यालयाचे पत्र क्रं. पोआना/१५-अ/पलि-४/मा.अ./५९/०७, दि. २१.४.२००७ नुसार अर्जदार यांना कळविण्यात आले की, या कार्यालयाने दि. १७.३.२००७ अन्वये माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम ११ (२) नुसार जी सूचना निर्गमि केलेली आहे ती मा. पोलीस आयुक्त यांनी दिलेली नसून माहिती अधिकारी यांच्यातर्फे देण्यात आलेली आहे. आपणास याबाबत असेही कळविण्यात येत, की, या कार्यालयाने दि. १७.३.२००७ च्या पत्रामध्ये पारदर्शकता असावी म्हणून आपल्या नावाचा उल्लेख केलेला आहे. आपण उक्त माहिती जर पूर्वग्रह दुषित हेतूने मागणी केलेली नसल्याचा व माहिती मागण्याचा आपला हेतू स्वच्छ असल्यास आपले नाव पत्रात नमूद केल्याप्रमाणे आपणास भिती वाटण्याचे काहीही कारण नाही. आपणास नेमकी कोणी धमकी दिली आहे याबाबतची माहिती संबंधित पोलीस स्टेशनला दयावी असे लेखी पत्राद्वारे कळविण्यात आले आहे. (सहपत्र पान क्रं.३९)

पोलीस आयुक्त, नागपूर यांचे पत्र क्रं.नं.CPN/१५-Z/LC/ROI/२००७, दि. १६.५.२००७ नुसार अपीलकर्ता यांचे दि. १२.४.२००७ चे अपील अर्जाचे अनुषंगाने कळविले आहे की, अपीलकर्ता यांनी मागणी केलेली माहिती त्रयस्थ पक्षाशी संबंधित असल्याने माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम ११(२) अन्वये संबंधिताची माहिती देण्यात काही आक्षेप आहेत काय याबाबत त्यावर त्यांनी आवेदकास माहिती देण्यात येवू नये असे अभिवेदन सादर केलेले आहे. माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम ८(३) तरतुदीप्रमाणे त्रयस्थ पक्षाच्या स्पर्धात्मक स्थानाला हानी पोहचण्याची पूर्ण शक्यता असल्याने मागणी करण्यात आलेली माहिती देता येत नाही असे परवाना शाखेकडून कळविले आहे. (सहपत्र पान क्रं. ४०)

प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी अपीलकर्ता यांचे अपील अर्जावर निर्णय देवून निर्णयाची प्रत पत्र क्र.पोआना/मा.अ./अपील/४/०७, दि. २३.५.२००७ नुसार अपीलकर्ता यांना रजिस्टर्ड पोस्टाने पाठविलेले आहे.

अपीलावर निर्णय देतांना प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी १) सर्व बाबींचे अवलोकन करून तसेच सर्व मुद्दे विचारात घेवून खालील प्रमाणे निर्णय दिलेला आहे.

१) अपीलार्थीने मागणी केलेली माहिती त्रयस्थ पक्षाची असल्याने त्रयस्थ पक्षाकडून अभिवेदन मागविण्यात आलेले आहे.

२) त्रयस्थ पक्षाकडून माहिती देण्यात येवू नये याबाबत आक्षेप नोंदवून अभिवेदन सादर केलेले आहे.

३) मागणी केलेल्या माहितीमुळे त्रयस्थ पक्षाच्या स्पर्धात्मक स्थानाला हानी पोहचण्याची पूर्ण शक्यता असल्याची आमची खात्री झालेली आहे.

४) माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम ७, ११ व कलम ८ या कलमानुसार एकत्रित विचार करता हे स्पष्ट होत आहे की, मागणी केलेली माहिती त्रयस्थ पक्षाच्या स्पर्धात्मक स्थानाला हानी पोहचविण्यासाठी मागितलेली आहे.

अपीलकर्ता यांनी त्यांचे अर्जात शासकिय माहिती अधिकारी यांना शास्ती लावण्याबाबत व मागणी केलेली माहिती पुरविण्याबाबत विनंती केली आहे.

माहितीच्या अधिनियमान्वये माहिती ही सार्वजनिक व्यापक हिताशी संबंधित असली पाहिजे किंवा अर्जदाराच्या वैयक्तिक हिताशी संबंधित असली पाहिजे आपण मागितलेली माहिती ही कोणत्याही सार्वजनिक हिताशी संबंधित दिसून येत नाही. माहिती अधिकारी, सहाय्यक पोलीस आयुक्त (प्रशासन) यांनी कलम ८ (ड) प्रमाणे माहिती नाकारली ही कृती योग्य आहे, असा निर्णय देवून अपीलकर्ता यांचे अपील फेटाळण्यात आले आहे.

यासोबत कागदपत्राची तारखेवार यादी माहितीचा अर्ज प्राप्त झाल्यापासून मुदतीत माहिती देण्याबाबत अर्जदाराशी केलेल्या पत्र व्यवहाराच्या प्रती माहितीच्या अर्जाची छायांकित प्रत, प्रथम अपील अर्जाची छायांकित प्रत, त्यावर दिलेल्या निर्णयाची प्रत अनुक्रमणिकेनुसार यासोबत सादर आहे."

तसेच अधिनियमाचे कलम ११(२) प्रमाणे त्रयस्थ पक्षाला विचारलेल्या माहितीच्या संदर्भामध्ये त्यांच्या पत्रांच्या छायांकित प्रती दाखल केलेल्या आहेत.

अपीलकर्ता यांनी युक्तिवाद करताना असे सांगितले की, त्यांनी मागितलेली माहिती ही होटल व लाजेस इ.ची आहे. व होटल व लाजेस यांना परवाना देताना तो मुंबई पोलीस अधिनियम, १९५१ चे कलम ३३ प्रमाणे कार्यवाही केली जाते व त्यामुळे सदरच्या कार्यवाहीचे पालन झाले आहे किंवा नाही हे जाणून घेणे आवश्यक आहे. हॉटेल ही खाजगी मालमत्ता नाही तर ती सार्वजनिक जागा आहे व त्या व्यवसायास वेगवेगळ्या प्रकारची परवानगी लागते व त्या परवानगीची प्रतीपुर्ती करणे व त्याची माहिती जाणून घेणे हे सार्वजनिक व्यापक हिताच्या दृष्टीने येते. त्यावर जन माहिती अधिकारी यांचे असे म्हणणे आहे की, हॉटेल हे त्रयस्थ पक्षाचे असल्यामुळे व अपीलकर्ता यांचा कोणताही प्रत्यक्ष त्या हॉटेलशी संबंध येत नसल्यामुळे सार्वजनिक व्यापक हिताचा संबंध येत नाही व त्यामुळे सदरची माहिती ही त्रयस्थ पक्षाची माहिती होते. तसेच स्पर्धात्मक स्थानाला धोका पोहचेल या कारणाकरीता सदरची माहिती ही अधिनियमाचे कलम ८ (१)(ड) प्रमाणे नाकारलेली आहे.

वरीलप्रमाणे दोनही पक्षकारांचा खुलासा व युक्तीवाद ऐकल्यावर असे दिसून येते की, हॉटेल ही सार्वजनिक जागा आहे. व हॉटेल व्यवसायाला वेगवेगळ्या प्रकारची परवानगी ही आवश्यक असते. व अधिनियमाच्या तरतूदीप्रमाणे त्या परवानगीतील अटी व शर्तीची पुर्तता करणे हे सुध्दा हॉटेल व्यवसायिकांवर बंधनकारक आहे. हॉटेल मध्ये लोक येत-जात असतात व राहात असतात. त्यामुळे ती सार्वजनिक जागा आहे. तसेच हॉटेलच्या व्यवसायाने सुध्दा आजूबाजूच्या रहिवाशांना कोणत्याही प्रकारचा त्रास होणार नाही याबाबतची सुध्दा परवानगी देताना काळजी घेणे आवश्यक असते व त्यामुळे हॉटेलला लागणा-या परवानगीच्या संदर्भामध्ये मागितलेली माहिती ही खाजगी माहिती होऊ शकत नाही. तसेच कोणत्याही हॉटेलच्या संदर्भामध्ये लागणा-या वैधानिक परवानगीच्या संदर्भामध्ये प्रती पुर्ती झाली आहे किंवा नाही याबाबतची माहिती उपलब्ध करून देणे यामुळे स्पर्धात्मक स्थानास धक्का बसेल हे म्हणणे योग्य नसून हॉटेल व्यवस्थापनाने वैधानिक अटी/शर्तीची पुर्तता केली नसेल तर ग्राहकांना निकृष्ट सेवा व परिसरातील रहिवाशांना त्रास होऊ शकतो व तो अधिनियमांच्या तरतूदीप्रमाणे गुन्हा होतो.

त्यामुळे कोणत्याही हॉटेलचे स्पर्धात्मक स्थान हे धोक्यात येऊ शकत नाही उलट प्रत्येक परवान्याच्या अटी व शर्ती एखाद्या हॉटेलने प्रती पूर्ती केलेल्या असेल तर ती ग्राहकांचे दृष्टीने सर्वात सुरक्षित असे हॉटेल असले पाहिजे व परवान्याप्रमाणे जर प्रती पूर्ती केली नसेल तर अर्थातच अधिनियमाच्या तरतूदी प्रमाणे ती दंडनिय असली पाहिजे. व त्यामुळे सदरची मागितलेली माहिती ही सार्वजनिक

व्यापक हिताच्या कक्षेत/संदर्भात येते व ती उपलब्ध करून देण्यास अधिनियमाच्या तरतूदीप्रमाणे खाजगी म्हणून प्रकट करण्यास अपवाद सुध्दा कलम ८ प्रमाणे करता येणार नाही.

अधिनियमाचे कलम ११ (१) प्रमाणे " राज्य जन माहिती अधिका-यास, त्रयस्थ पक्षाशी संबंधित असलेली किंवा त्यांच्याकडून पुरविण्यात आलेली व त्या त्रयस्थ पक्षाकडून गोपनिय समजली जाणारी कोणतीही माहिती किंवा अभिलेख किंवा त्याचा भाग पुरवावयाचा असेल " तर अशी तरतूद आहे. त्यामुळे हे जरी हॉटेल त्रयस्थ पक्षाशी संबंधित असले तरी ती गोपनिय समजली जाणारी नाही तर अधिनियमाच्या तरतूदीचे पालन करणारी आहे. व त्यामुळे ती त्रयस्थ पक्षाची माहिती नाही व त्याही कारणाने ती प्रकट करण्यास त्रयस्थ पक्षाच्या संमतीची आवश्यकता नाही. त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील हे मंजूर करण्यास पात्र आहे. मात्र जन माहिती अधिकारी व प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी सदभावनेने माहिती नाकारली असल्यामुळे त्यांचे विरुद्ध शास्ती लादण्याचा विचार करता येत नाही. मात्र अपीलकर्ता यांच्या दिनांक ८.३.२००७ च्या अर्जांमधील मुद्या क्रमांक ३ यात माहिती अधिकारी यांचे अभिप्राय अपेक्षित असल्यामुळे सदरचा मुद्या क्रमांक ३ च्या संदर्भामध्ये कोणत्याही प्रकारे जन माहिती अधिकारी यांचे अभिप्राय अपेक्षित नाही. तसेच मुद्या क्रमांक ७ च्या संदर्भामध्ये अपीलकर्ता यांना निरीक्षण करावयाचे असल्यास नस्तीचे निरीक्षण करण्याची परवानगी देण्यास हरकत नाही. मात्र त्या निरीक्षणाच्या संदर्भामध्ये महाराष्ट्र माहितीचा अधिकार नियम, २००५ चे नियम ४ मधील पोट नियम १ मधील (B) प्रमाणे कार्यवाही ही करणे संयुक्तिक राहिल व त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे

// १५ //

अपील मंजूर करण्यास पात्र आहे.

आदेश

- १) अपीलकर्ता यांचे अपील हे मंजूर करण्यात येत असून त्यांच्या दिनांक ८.३.२००७ च्या अर्जाप्रमाणे मुद्या क्रमांक ३ वगळून त्यांना माहिती ही छायांकित प्रतीच्या स्वरूपात हा निर्णय मिळाल्यापसून २० दिवसांचे आंत विना मुल्य रजिस्टर पोस्टाने उपलब्ध करून देण्यात यावी.
- २) निर्णयाची एक प्रत अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना देण्यात यावी.

दिनांक :-१८.७.२००८

(विलास पाटील)
राज्य माहिती आयुक्त,
राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, नागपूर